

Jaarverslag 2020

Inhoudsopgave

- 1 Verenigingszaken
- 2 Kennisvermeerdering
- 3 Voorlichting
- 4 Winterverblijfplaatsen
- 5 Vleermuiskasten
- 6 Zolderonderzoek

Foto voorpagina: Paul van Hoof

1 Verenigingszaken

1.1 Organisatie

Leden

Op 31 december 2020 was het ledenaantal 198.

Bestuur

De bestuurssamenstelling was op 31 december 2020 als volgt:

- Eelko Groenendaal, voorzitter
- Reinoud Raaijmakers, penningmeester
- Floor Reijngoudt, lid

Algemene Ledenvergadering

De jaarlijkse Algemene Ledenvergadering (ALV) is bij uitstek het moment waarop de leden elkaar ontmoeten, nieuws en ervaringen uitwisselen en de ontwikkelingen binnen de vereniging worden besproken. In 2020 werd er geen ALV gehouden door de Covid-19-crisis. De oorspronkelijk geplande ALV werd afgelast. Een tweede poging in het najaar kon ook niet doorgaan, omdat de maatregelen rond Covid aangescherpt werden in de periode voor de vergadering.

Interne communicatie

De communicatie met de leden vindt verder plaats via de volgende kanalen:

- Ledenbrieven. In 2020 zijn 3 ledenbrieven verzonden.
- E-mail. Voor tussentijdse berichten zijn via groepsverzendings aan alle leden e-mails verzonden.
-

Website

De website van VleGel met als URL www.vlegel.org geeft aan belangstellenden informatie over de vereniging en haar activiteiten. Op de website is altijd actuele informatie over de geplande activiteiten te vinden, alsmede foto's van reeds uitgevoerde activiteiten. Er is ook een besloten deel dat alleen voor de leden toe-

gankelijk is via een inlogprocedure. In dit deel kunnen onder andere alle belangrijke documenten van de vereniging worden gedownload, zoals de actuele ledenlijst.

Gemeentegidsen

De contactgegevens van VleGel zijn ook te vinden in de gemeentegidsen, die inmiddels grotendeels digitaal zijn. De opzet is dat zoveel mogelijk de contactgegevens worden opgenomen van een lid dat in de desbetreffende gemeente woont. Zijn in een gemeente geen leden woonachtig dan worden de contactgegevens van de desbetreffende regiocoördinator opgenomen. Is die er ook niet dan worden de contactgegevens van het secretariaat opgenomen. Met de uitgevers van de gemeentegidsen is afgesproken dat de controle op de actualiteit van de gegevens door het secretariaat wordt gedaan.

Vleermuis.net

Dé website in Nederland op het gebied van vleermuizen is vleermuis.net.

Externe contacten

Vleermuiswerkgroep Gelderland onderhoudt met de volgende organisaties contacten:

- Zoogdierverseniging. VleGel is een zelfstandige vereniging en geen werkgroep van de Zoogdierverseniging zoals dat in sommige andere provincies wel het geval is. Daar zijn zoogdierwerkgroepen die zich ook met vleermuizen bezig houden.
- Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN). De VLEN is vooral bekend van de website vleermuis.net, het jaarlijkse VLEN-congres en de Nacht van de Vleermuis. In 2020 was er geen gestructureerd overleg tussen vleermuis-/zoogdierwerkgroepen in VLEN-verband.
- Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Stichting Het Geldersch Landschap / De Geldersche Kasteelen. Contacten met deze terreinbeherende organisaties vonden met name lokaal plaats en betroffen in de meeste gevallen de

uitvoering van wintertellingen en het beheer van de winterobjecten.

- Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA). De NVWA beheert het meldpunt voor bijtincidenten met vleermuizen. De NVWA kan aan VleGel nadere informatie vragen over bepaalde meldingen en verder is er overleg bij geconstateerde rabiësgevallen. VleGel ontvangt de kwartaalrapporten van op rabiës onderzochte dieren.
- Gelderse Natuur en Milieufederatie (GNMF). Als lidorganisatie nam VleGel deel aan beide ledenvergaderingen van de Gelderse Natuur- en Milieu Federatie (GNMF). In de najaarsvergadering is, bij bespreking van het jaarplan, bij de opzet van het meerjaren actieplan voor natuurinclusieve landbouw als suggestie ingebracht om daarbij ook aandacht te geven aan het thema agrarische bedrijven en vleermuizen ('boer zoekt vleermuis') zoals dat ook in andere provincies gebeurt.
- Groene organisaties. Eveneens werd deelgenomen aan het Oogstfeest zoals dat wordt georganiseerd door de zes grote groene organisaties in Gelderland.

Op lokaal niveau wordt uiteraard met een veelheid aan organisaties contacten onderhouden zoals met gemeenten, dierenasiels, dierenartsen, dierenambulances, IVN, KNNV, groenforums, en dergelijke.

1.2 Financieel jaarverslag

Financieel jaarverslag 2020

Omschrijving	Resultaten 2020	Begroting 2020	Resultaten 2019
<u>INKOMSTEN (in €)</u>			
Contributies	1.020,00	1.800,00	700,00
Overige algemene inkomsten	81,00	50,00	66,00
Voorlichting	112,00	100,00	286,00
Workshops	0,00	50,00	40,00
VleGel-weekend	0,00	0,00	0,00
Onderzoek	0,00	240,00	240,00
Overige activiteiten	2.720,00	0,00	0,00
T-shirts verkoop	0,00	0,00	0,00
Totaal	3.933,00	2.240,00	1.332,00
Organisatiekosten	240,40	250,00	144,57
Jaarvergadering en jaarverslag	0,00	250,00	278,00
Materiaalkosten	0,00	0,00	0,00
Voorlichting	0,00	100,00	0,00
Workshops	178,00	300,00	373,45
VleGel-weekend	0,00	450,00	288,92
Onderzoek	0,00	250,00	0,00
Overige activiteiten	50,00	50,00	0,00
T-shirts onkosten	0,00	0,00	0,00
Totaal	468,40	1.650,00	1.084,94
Overschot (+) of tekort (-)	3.464,60	590,00	247,06

Toelichting

Inkomsten

Voor wat betreft de contributiebetalingen verwijzen we naar het financieel jaarverslag van 2019, de oorzaak voor de achterstallige contributies is vergelijkbaar voor het jaar 2020, even als de reden waarom er niet actief op "gehandhaafd" is. Hoewel er wel meer is betaald dan in 2019 is een deel van deze bedragen ook weer achterstallige contributie van 2019 waardoor de balans weer vertroebeld. Vanwege Covid19 beraadt het bestuur zich nog over de contributiebetalingen, aangezien 2020 in veel opzichten een passief jaar is geweest.

Uit de nacht van de vleermuis 2020 en de excursies die hierbij zijn gegeven zijn opnieuw donaties gedaan voor een nog uit te voeren project voor vleermuiskasten in Park Sonsbeek, hier is een mooi bedrag van in totaal 112 euro mee opgehaald.

De samenwerking met SLG is in 2019 gestopt waardoor de standaardvergoeding van 250 euro voor de klachtenafhandeling vleermuizen is komen te vervallen. Begin 2021 is de SLG verzocht de vergoeding van 2018 nog over te maken (dit was door de commotie destijds niet meer gefactureerd). Er is aangegeven dat dit in orde wordt gemaakt. Deze inkomsten staan daarom dus als "overlopende activa" ook nog op de balans van 2020.

Er is in 2020 voor de wintertellingen van het jaar 2019 van de zoogdierverseniging nog geen bijdrage ontvangen (normaal € 240,00). Inmiddels (2021) is deze wel ontvangen, maar daarmee staat de vergoeding van 2020 nog wel open.

Op initiatief van Harrie Pelgrim is een project voor vleermuiskasten opgezet in de gemeente Lochem. De gemeente Lochem heeft in twee delen in totaal 2.720,- aan de Vleermuiswerkgroep voorgeschoten, nadat wij die aan hun hebben gefactureerd. Harrie

Pelgrim en Gerie en Wim Nijenhuis hebben de materialen gekocht en de kasten in elkaar gezet en opgehangen. De gemaakte kosten zullen aan VleGel worden gedeclareerd. Het bedrag dat niet gedeclareerd wordt, vervalt als donatie ten gunste van Vleermuiswerkgroep Gelderland. De declaraties worden in twee delen in 2021 gedaan. Het geld is daarom zolang als "overlopende passiva" op de balans gereserveerd.

Uitgaven

De kosten voor het huren van ruimtes voor vergaderingen en workshops vielen dit jaar uiteraard mee, omdat er geen activiteiten zijn georganiseerd. De onkosten die nog op de balans staan zijn nog van 2019 (winterherkenning). Er is ook geen vlegelweekend georganiseerd. Het ruimteverhuur van Molenplaats Sonsbeek is overgenomen door een andere uitbater. De kosten waren de laatste tijd al hoger dan voorgaande jaren, maar nu was het huren in de avonden schijnbaar ook niet meer mogelijk. Er is daarom gezocht naar een alternatieve locatie voor bijeenkomsten. Er zijn contacten geweest met Zalenverhuur Parkstaete te Velp.

De overnachtingskosten van het Vlegelweekend 2018 zijn door de penningmeester destijds voorgeschoten, maar op het moment van schrijven (2021) nog niet gedeclareerd. Dit staat daarom nog (steeds) als "overlopende passiva" geboekt.

Er staat een algemene reserve van 500 euro op de balans. Voor de vervanging van mistnetten is nog 900 euro gereserveerd. Voor een aantal losse projecten is ook geld gelabeld. Het betreft een nog te besteden prijs van Gerie en Gerhard van de provincie Gelderland (300 euro) en in totaal nu 448 euro aan vergoedingen/donaties voor vleermuiskasten in Park Sonsbeek. De eerder genoemde 2.720 euro voor de vleermuiskasten in Lochem staan gereserveerd totdat alle declaraties van het project binnen zijn en betaald zijn.

Onderstaand de balans uit de financiële administratie van 2020.

BALANS PER 31 DECEMBER 2020		
	31-12-20	31-12-19
ACTIVA		
NL70INGB0001995893	7.398,25	3.933,65
Rentemeer rekening	8.266,46	8.262,33
Overlopende activa	1.270,00	1.250,00
TOTAAL	16.934,71	13.445,98
PASSIVA		
	31-12-20	31-12-19
Vrij kapitaal	11.804,71	11.147,98
Algemene reserve	500,00	500,00
Reservering materiaal	4.368,00	1.536,00
Overlopende passiva	262,00	262,00
TOTAAL	16.934,71	13.445,98

Toelichting

De financiële situatie van de vereniging is nog steeds gezond te noemen, maar er is wederom een achterstand met contributiebetalingen. Er is nog een tegoed van de zoogdiervereniging (wintertelling 2019) en van de SLG (klachtenafhandeling 2018). Er is een reservering van € 900,- voor de vervanging van de mistnetten onder de reservepost "materiaal" en een strategische reserve van € 500,- opgenomen in de balans. Het prijzengeld van Gerie (€ 300,-) van de provincie Gelderland is onder de reserve-

post materiaal opgenomen. De resultaten van de inzameling voor vleermuiskasten in Park Sonsbeek (€ 336,-) van 2019 stonden nog gereserveerd. In 2020 is hier nog eens 112 euro bijgekomen waardoor er nu een bedrag van 448 euro voor vleermuiskasten Park Sonsbeek is gereserveerd. Voor het project vleermuiskasten in Lochem is een voorschot van de gemeente ontvangen van €2720 euro, dit bedrag is ook gereserveerd omdat hiervoor nog declaraties zullen worden gestuurd. Al deze bedragen zijn in de administratie gelabeld, het totale bedrag voor materiaal komt daarmee op € 4.368,-.

De campingkosten die in 2018 zijn voorgeschoten (€ 262,-) moeten nog steeds worden gedeclareerd.

Het kapitaal dat niet is vastgelegd voor reserveringen, is beschikbaar voor vrije besteding.

2 Kennisvermeerdering

Alle activiteiten werden geannuleerd of niet georganiseerd vanwege Covid-19.

3 Voorlichting

De meeste voorlichtingsactiviteiten vinden plaats op verzoek, waarbij uiteraard jaarlijks terugkerende activiteiten zijn. Ze worden doorgaans uitgevoerd door in de buurt wonende leden zonder dat deze vanuit het bestuur worden aangestuurd. Wel zijn er vanuit de vereniging voorlichtingsmaterialen beschikbaar. Er worden verschillende voorlichtingsmethoden gebruikt, die desgewenst kunnen worden gecombineerd:

- Lezing
Als het gaat om een publiekslezing is het onderwerp de levenswijze van vleermuizen in het algemeen. Deze wordt geïllustreerd met behulp van een film of een PowerPoint presentatie. Voor speciale groepen kan ook een lezing op maat worden verzorgd.
- Wandeling met de batdetector
Een wandeling met de batdetector is een openbaring voor wie dat nog nooit heeft meegemaakt. De deelnemers maken in de natuur kennis met verschillende soorten vleermuizen en hun ultrasonische geluiden.

Veel activiteiten gingen vanwege Covid-19 niet door. Wat wel doorging:

- Nacht van de vleermuis
In het laatste weekend van augustus wordt in heel Europa aandacht besteed aan vleermuizen tijdens de European Bat Night. In Nederland worden de activiteiten gecoördineerd en gefaciliteerd door de Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN). Met regelmaat doen leden van VleGel mee aan deze activiteit. Dit jaar o.a. in Arnhem en Heerde.

Voorlichting vanuit het secretariaat

Ook in 2020 is VleGel weer vele malen benaderd met vragen over vleermuizen. Over de leefwijze van vleermuizen, hulp bij een spreekbeurt, vragen m.b.t. ecologisch onderzoek, bouwen van vleermuiskelders, verzoeken om inventarisatiegegevens, hulp bij mitigerende of compenserende maatregelen, vragen van journalisten, van studenten, e.d. Alle vragenstellers zijn zo goed mogelijk geholpen of doorverwezen.

4 Winterverblijfplaatsen

Tellingen vleermuizen in winterkwartieren in Gelderland: winter 2019/2020.

Samenstelling: Gerhard Glas, coördinator wintertellingen

Het was goed opletten op vorst, want voor we het wisten was de winter al weer voorbij op de kalender. Nee, het was bepaald geen winter waarin een extra toestroom te verwachten was van vleermuizen naar de veilige vorstvrije winterkwartieren zoals wij die tellen.

In totaal hebben 20 tellingleiders (vaak vergezeld door andere leden en/of terreinbeheerders) 278 objecten bezocht. Enkele daarvan zijn eigenlijk groepen bij elkaar gelegen kazematten in de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Ditmaal werden 5 objecten voor het eerst bezocht.

In 233 objecten werden één of meer winterslapende vleermuizen aangetroffen. In 45 hiervan ging het slechts om 1 of 2 vleermuizen. Deze winter zijn 19 objecten niet geteld, maar in recente winters werden hierin nul tot hooguit enkele vleermuizen gevonden.

Alle tellingen zijn uitgevoerd tussen half december en half februari. De gegevens zijn ingevoerd in de bestanden van het deelproject vleermuiswintertellingen (VleWin) van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), de meeste via het hiervoor ingerichte portal.

De tellingen leverden alles bij elkaar het volgende totaalresultaat:

<u>Vleermuissoort:</u>	<u>aantal:</u>	<u>%</u>	<u>[18?19</u>
baardvleermuizen (Myotis mystacinus/brandtii)	431	8,7	427
brandts vleermuis (Myotis brandtii)	-		
franjestaart (Myotis nattereri)	1253	25,3	1195
bechsteins vleermuis (Myotis bechsteini)	1		
vale vleermuis (Myotis myotis)	1		
watervleermuis (Myotis daubentonii)	2403	48,4	1847
meervleermuis (Myotis dasycneme)	79	1,6	82
gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus)	137	2,8	131
ruige dwergvleermuis (Pipistrellus nathusii)	1		1
laatvlieger (Eptesicus serotinus)	1		
grootoorvleermuizen (Plecotus sp.)	503	10,1	585
ongedetermineerde vleermuizen	148	3,0	169
Totaal	4959		4437

Het totale aantal getelde dieren is 522 (+ 11.8%) meer dan vorig jaar. Met een globale correctie omdat een aantal objecten niet in beide winters 2018-2019 en 2019-2020 is geteld, is het verschil kleiner maar nog ruim positief ongeveer: 290 (+ 6,5%) exemplaren.

Waaruit blijkt dat vleermuizen toch echt een eigen kijk hebben op het soort winter dat aan de orde is, al zijn er dan wel weer verschillen tussen de soorten.

Opvallend was het hoog aantal in de put bij Stroe (110), maar ook de afname met ca 90 exemplaren in het Staatswildreservaat (10 objecten samen). In een bunker boven Arnhem en drie steenovens (Vuren, Blauwe Kamer en Ooypolder) werden nu aantallen in de 90 geteld.

5 Vleermuiskasten

De doelstellingen van het project zijn:

- Het verzamelen van informatie m.b.t. het gebruik van kunstmatige vleermuisverblijven.
- Het verstrekken van informatie over kunstmatige vleermuisverblijven.
- Het coördineren van activiteiten m.b.t. vleermuiskasten (aanschaf of bouw, ophangen, tellen).
- Het verzamelen van telgegevens van vleermuiskasten in Gelderland.

In 2020 waren diverse projecten bekend waar grotere aantallen vleermuiskasten zijn geplaatst. In alle gevallen worden de kasten geteld door leden van VleGel. Een kast wordt als gebruikt getoeterd als er vleermuizen of mest in is aangetroffen.

6 Zolderonderzoek

In 2020 zijn de tellingen van vleermuizen op zolders gehinderd door het Corona-virus. Een aantal tellers heeft daardoor van tellingen afgezien. Toch is er nog een flink aantal dieren geteld. Dit komt doordat er op een paar zolders grote aantallen gewone grootoren gezien zijn (2 x 44 en 4 x tussen 10 en 20 dieren). Op één zolder werden baardvleermuizen aangetroffen. Net als vorig jaar zijn er op deze zolder een aantal dode dieren gevonden. Naar de oorzaak wordt gezocht.

Vleermuissoorten	# levend	# dood
(Gewone) grootoorvleermuis	192	1
Gewone dwergvleermuis	2	
Laatvlieger	5	1
Baardvleermuis	7	11
Vleermuis onbekend	2	
Totaal	208	13